Kadir gecesi
Gönderen Kadir Hatipoglu - Nisan 13 2023 13:00:00

            Kur’an-i Kerim’in inmeye başladığı Ramazan ayinin yirmi yedinci gecesi İslam’da en kutsal ve faziletli gecedir. Kadir gecesi, içerisinde Kadir gecesi bulunmayan bin aydan daha hayırlıdır. Kur’an-i Kerim de bu gecenin faziletini belirten müstakil bir sure vardır. Bu surede yüce Rabbimiz söyle buyurmaktadır:
اِنَّا
اَنْزَلْنَاهُ فى لَيْلَةِ
الْقَدْرِ (1)
وَمَا
اَدْريكَ
مَالَيْلَةُ
الْقَدْرِ (2)
لَيْلَةُ
الْقَدْرِ
خَيْرٌ مِنْ
اَلْفِ
شَهْرٍ (3)
تَنَزَّلُ
الْمَلئِكَةُ وَالرُّوحُ
فيهَا
بِاِذْنِ
رَبِّهِمْ
مِنْ كُلِّ
اَمْرٍ (4)
سَلَامٌ
هِىَ حَتّى
مَطْلَعِ
الْفَجْرِ (5)
            “Doğrusu biz Kur’an’i Kadir gecesinde indirmişizdir. Kadir gecesinin ne olduğunu sen bilir misin? Kadir gecesi bin aydan hayırlıdır. Melekler ve Cebrail o gecede Rablerinin izniyle her türlü is için inerler. O gece, tanyerinin ağarmasına kadar bir esenliktir” (Kadir, 1-5).

            Kadir Suresi

            İnsanlara Kur’an’ın değeri ve önemi hakkında bilgi vermektedir. Allah Teala, Hicr Suresinde اِنَّا

نَحْنُ
نَزَّلْنَا
الذِّكْرَ “Bunu biz indirdik” buyurur. Yani Hz. Peygamber (s.a.v)’in arzusu ile değil bizim dilememiz sonucu indirilen apaçık bir kitaptır 0.

           Kadr sözcüğü burada su iki anlamda kullanılmış olabilir: Bunlardan biri, takdir anlamıdır. Allah bu gece takdirleri yani kaderleri uygulamak üzere meleklere emir verir. Bunu, Duhân Suresindeki su ayet destekliyor:
اَمْرًا مِنْ
عِنْدِنَا
اِنَّا
كُنَّا
مُرْسِلينَ “O gece katımızdan her hikmetli emir sadır olur. “
           Diğer anlamı ise, azamet ve şereftir. Bu husus, surenin “Kadir gecesi bin aydan hayırlıdır” ayetinde ifade edilmektedir. Nasıl daha hayırlı olmasın ki, Allah’in insanlığa son mesaji bu gecede indirilmeye başlanmıştır. Gece, değerini bu olaydan almaktadır. Ve bu geceyi anmak, insanlığa rahmet olarak Kur’an’in inmeye başladığı bu geceyi ihya etmek Müslümanlara tavsiye edilmiştir.

           Kadir gecesinin hangi gün olduğu konusunda birçok görüş ileri sürülmüştür. Ancak ümmetin büyük âlimlerinin çoğunluğunun görüsü, Ramazan ayinin yirmi yedinci gecesi oldugu seklindedir.

           Surenin İniş Sebebi

Bu surenin inişi hakkında değişik rivayetler vardır. Bunlardan biri şöyledir:
Enes bin Mâlik -radıyallâhu anh- şöyle demiştir: أنّ
رسول اللّه
أُرِىَ
أعْمَارَ
أُمَّتِهِ،
فََكَأنَّهُ
تَقَاصَرَ
أعْمَارَهُمْ أنْ َ
يَبْلُغُوا
مِنَ
الْعَمَلِ
مِثْلَ مَا
بَلَغَ
غَيْرُهُمْ
في طُولِ

الْعُمُرِ
فَأعْطَاهُ
اللّهُ
تَعالى
لَيْلَةَ
الْقَدْرِ
خَيْرٌ مِنْ
ألْفِ شَهْرٍ
           "Hz. Peygamber (aleyhissalâtu vesselâm)'e ümmetinin ömrü gösterilmiş. Resûlullah (aleyhissalâtu vesselâm), önceki ümmetlerin ömrüne nisbetle kısa olduğu için, amelde onların uzun ömürde işlediklerine yetişemezler diye bu ömrü kısa bulmuş. Bunun üzerine Cenab-ı Hakk bin aydan hayırlı olan Kadir Gecesi'ni vermiştir." [Muvatta, İ'tikaf 15, (1, 321).]

           Bir kere Resulüllah (s.a.v) Ashab-i Kirama İsrail oğullarından birinin, silahını kuşanarak Allah yolunda bin sene cihat ettiğini bildirmişti. Ashabın buna hayret etmesi üzerine Cenabı Hak, Kadir suresini indirmiştir (Tecrîd-Sarîh Tercemesi, VI, 313).

           Kadir Gecesi Denilmesinin Sebebi

           Bu geceye Kadir gecesi denilmesi şeref ve kıymetinden dolayıdır. Çünkü:

a) Kur’an-i Kerim bu gecede inmeye başlamıştır.

b) Bu gecedeki ibadet, içerisinde Kadir gecesi bulunmayan bin ayda yapılan ibadetten daha faziletlidir.

c) Gelecek bir seneye kadar cereyan edecek olan her türlü hadiseler Allah Tesl’nin ezeli kaza ve takdiri ile ilgili meleklere bu gece bildirilir (Tecrîdi Sarih Tercümesi, VI, 312).

d) Bu gecede yeryüzüne Cebrail ve çok sayıda melek iner.

e) Bu gece tanyerinin ağarmasına kadar esenliktir, her türlü kötülükten uzaktır. Yeryüzüne inen melekler uğradıkları her mümine selam verirler.

            Hangi Gecede Olduğu

            Kadir gecesinin hangi gece olduğu kesin olarak bilinmemekle beraber genellikle Ramazan’ın yirmi yedinci gecesinde olduğu tercih edilmiştir. Hz. Peygamber (s.a.v) bunun kesinlikle hangi gece olduğunu belirtmemiş, ancak; « تَحرّوْا

لَيْلةَ
القَدْرِ في
الوتْـرِ من
العَشْرِ
الأَواخِرِ
منْ رمَضَانَ
» “Siz Kadir gecesini Ramazan’ın son on günü içerisindeki tek rakamlı gecelerde arayınız” buyurmuştur (Buharı, Müslim).

           Başka bir hadiste ise Ibn Ömer (r.a) söyle nakletmiştir: Sahabelerden bazı kimselere, rüyalarında, Kadir gecesinin, (Ramazan’ın) son yedi günü içinde olduğu gösterildi. Resulüllah (s.a.v) onlara: أنّ
رجَاً منْ
أصْحَابِ
رسول اللّه #
أُرُوا
لَيْلَةَ
الْقَدْرِ في
الْمَنَامِ
في السَّبْعِ
ا‘وَاخِرِ.
فَقَالَ #: أرَى
رُؤْيَاكُمْ
قَدْ
تَوَاطَأتْ
في السَّبْعِ
ا‘وَاخِرِ:
مَنْ كَانَ
مُتَحَرِّيَهَا
فَلْيَتَحَرَّهَا في
السَّبْعِ
ا‘وَاخِرِ
      “Görüyorum ki rüyalarınız Ramazanın son yedi günü hakkında birbirine uygun düşmüştür. Artik kim Kadir gecesini aramaya kalkışırsa, onu Ramazan’ın son yedisinde arasın, buyurmuştur (Buharı, Müslim).

           Gizli Olmasının Sebebi

           İslam kaynaklarında belirtildiğine göre Allah Teala bir takim hikmetlere dayanarak Kadir gecesini ve onun dışında daha bazı şeyleri de gizli tutmuştur. Bunlar:

           Cuma

günü içerisinde duanın kabul olacağı saat; Beş vakit içerisinde Salât-i vusta; İlahi isimler içerisinde Ism-i Azam; Bütün taatlar ve ibadetler içerisinde rizay-i ilahi; Zaman içerisinde kıyamet ve hayat içerisinde ölümdür. Bunların gizli tutulmasından maksat müminlerin uyanık, dikkatli ve devamlı Allah’a ibadet ve taat içerisinde olmalarını sağlamaktır. Müminler bu geceyi gaflet içerisinde geçirmemeli, ibadet ve taatla değerlendirmelidir. Ebu Hureyre (r.a)’in rivayet etmiş olduğu hadisi şerifte Peygamber Efendimiz (s.a.v) söyle buyurmuştur: مَنْ قام لَيْلَةَ القَدْرِ إِيماناً واحْتِسَاباً ، غُفِر لَهُ ما تقدَّم مِنْ ذنْبِهِ

            “Kim Kadir gecesini, faziletine inanarak ve alacağı sevabı Allah’tan bekleyerek ibadet ve taatla geçirirse geçmiş günahları bağışlanır” (Buharı).

            Kadir Gecesinde Neler Yapmalıyız?

            Kadir gecesini, namaz kılarak, Kur’an-i Kerim okuyarak, tövbe, istiğfar ederek ve dua yaparak değerlendirmeliyiz.

            Üzerinde namaz borcu olanların nafile namazı kılmadan önce hiç değilse beş vakit kaza namazı kılmaları daha faziletlidir. Kazası yoksa nafile kılar.

            Süfyan-i Sevri: “Kadir gecesi dua ve istiğfar etmek namazdan sevimlidir. Kur’an okuyup sonra dua etmek daha güzeldir” demiştir (Tecrid-i Sarih Tercümesi, VI, 313).

            Hz. Aise (r.ah) söyle anlatıyor: “Ey Allah’in Resulü! Kadir gecesine rastlarsam nasil dua edeyim? diye sordum. Resulüllah (s.a.v): اللَّهُمَّ إِنَّكَ عَفُوٌّ تُحِبُّ العفْوَ فاعْفُ عنِّي
            “ Allahümme inneke afüvvün tühibbü’l-afve fa’fu annî (Allah’im sen çok affedicisin, affı seversin, beni affet)” diye dua et, buyurdu (Tecrîd-i Sarih Tercümesi, VI, 314).

           Bu gecenin öyle bir ani vardır ki o anda yapılan ibadet ve dualar mutlaka makbul olur. Bu önemli ani yakalamak için gecenin bütününü tövbe ve istiğfar ile geçirmek gerekir. Bu da kişinin imanını tazeler. Gecenin bütününü ibadetle geçiremeyenler en azından teravihten sonra bir miktar oturup dua etmelidirler.

            Bu, bin aydan hayırlı olduğu bildirilen gecede insanlık âlemini huzura kavuşturmak için gerekli olan esaslar indirilmiştir. Namaz, zikir, tesbih, Kur’an okumak gibi bedeni ibadetlerimiz yanında düşünce ile ibadet olarak isimlendirdiğimiz tefekkürü insanlığın amacı nedir? Olgun insan olma mertebesine nasıl ulaşabiliriz? Nasıl insanlığa daha iyi hizmet edip, daha çok sevgi sunabiliriz? Seklindeki odak noktaları ile güçlendirelim.
         Kadir Gecesinde Melekler ve Cebrail Yeryüzüne İner
            İbn-i Abbâs'ın -radıyallâhu anhümâ- şöyle söylediği rivayet edilmiştir:
     "Kadir gecesi olunca Allah Teâlâ Cebrail'e -aleyhisselâm-sayıları yetmiş bin olan Sidre-i Müntehâ melekleriyle beraber yeryüzüne inmelerini emreder. Beraberlerinde nurdan sancaklar vardır. Yeryüzüne indiklerinde Cebrail kendi sancağını, diğer melekler de kendi sancaklarını şu dört yere dikerler: Kabe’nin yanına, Nebiyy-i Zîşân -sallâllâhu aleyhi ve sellem-'in kabrine, Beyt-i Mukaddes mescidine (Mescid-i Aksâ'ya), Tûr-i Sînâ mescidine.. Sonra Cebrail -aleyhisselâm- meleklere:
     «-Dağılın!..» der.
     Onlar, içinde mümin erkek veya mümin kadın bulunan hiçbir ev, oda, mesken ve gemi bırakmamak üzere hepsine girerler. Ancak şu evler müstesna:
     İçinde köpek veya domuz, şarap (diğer alkollü içkiler buna dâhildir), haram yoldan cünüp olmuş bir kimse veya heykel bulunan evlere girmezler.
     Girdikleri evlerde yüce Allah'ı tesbih, takdis ve tehlîlde bulunurlar. (Onların günahlarının bağışlanması için Allah'a yalvarırılar.) Tanyeri ağarıncaya kadar buna devam ederler. Tanyeri ağarınca semâya yükselirler. Dünya semâsının melekleri onları karşılar ve:
     -Nereden dönüyorsunuz? Diye sorarlar. Onlar:
     -Dünyadaydık. Çünkü bu gece, Muhammed -sallâllâhu aleyhi ve sellim-'in ümmetinin Kadir gecesidir, derler. Dünya semâsının melekleri:
     «-Allah Teâlâ, onlara ne gibi bir muamelede bulundu?» derler. Cebrail -aleyhisselâm-:
     -Allah Teâlâ, onların sâlihlerini bağışladı, zayıflarına şefaatçi kıldı, der. (Bunu duyan) dünya semâsı melekleri, bu ümmete rızâ ve mağfiretini lütfetmesi sebebiyle Allah'a hamd ederek, yüksek sesle Rabbul Âlem in’i sena, takdîs ve tesbihe başlarlar.
     Sonra dünya göğü melekleri, onları ikinci göğe uğurlarlar. Böylece gök katları birer birer geçilir. Yedinci kat

semâya varıldığında Cebrail -aleyhisselâm-:
     -Ey göklerin sakinleri!.. (Yerlerinize) dönünüz!.. Her göğün meleği, kendi yerlerine dönerler. Sidretü'l- Müntehâ'da bulunan melekler de Sidre'ye dönerler. (Sidre'nin yeryüzüne inmemiş olan melekleri, gelenlere):
     -Neredeydiniz? Derler.
     Onlar, dünya göğü meleklerine verdikleri cevâbın benzerini verirler. Sidre sakini melekler, tesbîh ve takdîsle seslerini yükseltirler. (Onların bu yüksek sesle tesbîhini önce) Me'vâ Cenneti duyar. Sonra Naîm Cenneti, sonra Adn Cenneti, sonra Firdevs Cenneti duyar. Arşu'r-Rahmân da işitince, Arş, bu ümmete lutfûn dan dolayı, şükrederek tesbîh ve tehlîlle âlemlerin Rabbini yüksek sesle senaya başlar. Allah Teâlâ en iyi bildiği halde sorar:
     «-Ey Arşım, sesini niçin yükselttin?» Arş şöyle der:
     «-Allah'ım, bana ulaştığına göre, dün gece ümmet-i Muhammed'in -sallâllâhu aleyhi ve sellem- sâlihlerini bağışlamışsın, zayıflarına şefaatçi kılmışsın...»
     Allah Teâlâ:
     «-Doğru söyledin, ey Arşım!.. Muhammed -sallâllâhu aleyhi ve sellem- ümmeti için, nezdimde öyle ikramlar vardır ki, onları hiçbir göz görmemiş, hiçbir kulak işitmemiş, hiçbir beşerin kalbine doğmamıştır.» buyurur." (Gunye 2/14)
     "Denilmiştir ki:
     Kadir gecesi, Cebrail -aleyhisselâm- insanlardan hiçbir kimseyi ayırmaksızın, herkese selâm verir ve onlarla musâfaha eder. Bunun alâmeti ise, insanın teninin ürpermesi, kalbinin yumuşaması, gözlerinin yaşarmasıdır." Unutmayalım ki; özellikle bu gecede Tevvab olan Allah tövbelerimizi kabul edecektir. Bizlere bir ikram olarak sunulan bu kutsal Kadir gecesinde dualarımızdan insanlığın huzuru, sevgi ve kardeşliğin sağlanması ve devamı için bizlere daha fazla güç, iman vermesi için yakaralım. Yalnız kendi sevdiğimiz insanların değil, bütün insanların sevgiye layık olduğunu anımsayarak sevgide sağlam ve cömert bir ruha sahip olmak için de yârdim dileyelim.   www.islamdahayat.com

islam ve Hayat,Güncel Vaaz ve Hutbeler